

MALS 2022.2 The Septuagint

In this intensive course we will explore excerpts from the Septuagint, the Greek Old Testament. This is a body of texts mostly translated from original Hebrew and in some segments Aramaic compositions, supplemented by some original Greek works. It was produced over a period of up to four hundred years, from the third century BCE (when the Greek translation of the Pentateuch was probably made) down to as late as the second century CE. As an assemblage of texts composed by various individuals in various ways, and probably in a variety of speech communities, it amounts to a highly complex specimen of Koine Greek. From a linguistic perspective we have to be careful to avoid treating the corpus as if it is a single, unified compilation. Even the Pentateuch, a relatively homogeneous segment, is generally taken to be the work of five different translators.

The Septuagint is one of our most extensive surviving samples of Koine prose. We have reached a point where a series of detailed analyses, especially by scholars of the ‘Sydney School’ of Septuagint-language studies, has demonstrated that the linguistic evidence of the corpus can no longer be hived off and ignored, as it long was, on the grounds that its translation Greek has been heavily influenced by the source languages (or even—in the extreme and now outmoded form of the argument—that it represents a special Jewish ‘dialect’ of Greek). On the contrary, once the nature and extent of the Hebrew or Aramaic influence have been isolated these texts can potentially reveal a very large amount of valuable information about the Greek of their period. In the early twenty-first century the nature of Septuagint Greek is attracting intense interest and burgeoning afresh as a focus of study. We can anticipate many established ideas about Septuagint language to be challenged as a result, with important implications for numerous facets of our understanding of Koine Greek in general.

For the 2022 Winter Week we will consider contrasting genres and text-types from the Greek Pentateuch, specifically different types of prose and ‘poetic’ passages. We will aim to read Chs 24 and 49 from the book of Genesis, Ch. 15 from Exodus, and Chs 23, 24, and 33 from Numbers. At this stage we are making available Gen. 24 and the three chapters from Numbers. The remaining two chapters will be released in the coming days.

LXX Genesis, Ch. 24

¹Καὶ Ἀβραὰμ ἦν πρεσβύτερος προβεβηκῶς ἡμερῶν, καὶ κύριος εὐλόγησεν τὸν Ἀβραὰμ κατὰ πάντα. ²καὶ εἶπεν Ἀβραὰμ τῷ παιδί αὐτοῦ τῷ πρεσβυτέρῳ τῆς οἰκίας αὐτοῦ τῷ ἄρχοντι πάντων τῶν αὐτοῦ Θεὸς τὴν χειρὰ σου ὑπὸ τὸν μηρὸν μου, ³καὶ ἐξορκιῶ σε κύριον τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὸν θεὸν τῆς γῆς, ἵνα μὴ λάβῃς γυναῖκα τῷ υἱῷ μου Ἰσαὰκ ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν Χαναναίων, μεθ’ ὧν ἐγὼ οἰκῶ ἐν αὐτοῖς, ⁴ἀλλ’ εἰς τὴν γῆν μου, οὗ ἐγενόμην, πορεύσῃ καὶ εἰς τὴν φυλὴν μου καὶ λήμψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου Ἰσαὰκ ἐκεῖθεν. ⁵εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ παῖς Μήποτε οὐ βούλεται ἡ γυνὴ πορευθῆναι μετ’ ἐμοῦ ὀπίσω εἰς τὴν γῆν ταύτην· ἀποστρέψω τὸν υἱόν σου εἰς τὴν γῆν, ὅθεν ἐξῆλθες ἐκεῖθεν; ⁶εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν Ἀβραὰμ Πρόσεχε σεαυτῷ, μὴ ἀποστρέψῃς τὸν υἱόν μου ἐκεῖ. ⁷κύριος ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὁ θεὸς τῆς γῆς, ὃς ἔλαβέν με ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς μου καὶ ἐκ τῆς γῆς, ἧς ἐγενήθην, ὃς ἐλάλησέν μοι καὶ ὤμοσέν μοι λέγων Σοὶ δώσω τὴν γῆν ταύτην καὶ τῷ σπέρματί σου, αὐτὸς ἀποστελεῖ τὸν ἄγγελον αὐτοῦ ἔμπροσθέν σου, καὶ λήμψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου Ἰσαὰκ ἐκεῖθεν. ⁸ἐὰν δὲ μὴ θέλῃ ἡ γυνὴ πορευθῆναι μετὰ σοῦ εἰς τὴν γῆν ταύτην, καθαρὸς ἔσῃ ἀπὸ τοῦ ὄρκου τούτου· μόνον τὸν υἱόν μου μὴ ἀποστρέψῃς ἐκεῖ. ⁹καὶ ἔθηκεν ὁ παῖς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ὑπὸ τὸν μηρὸν Ἀβραὰμ τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ ὤμοσεν αὐτῷ περὶ τοῦ ῥήματος τούτου.

¹⁰Καὶ ἔλαβεν ὁ παῖς δέκα καμήλους ἀπὸ τῶν καμήλων τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἀγαθῶν τοῦ κυρίου αὐτοῦ μεθ’ ἑαυτοῦ, καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη εἰς τὴν Μεσοποταμίαν

εἰς τὴν πόλιν Ναχώρ. ¹¹καὶ ἐκοίμισεν τὰς καμήλους ἔξω τῆς πόλεως παρὰ τὸ φρέαρ τοῦ ὕδατος τὸ πρὸς ὄψε, ἥνικα ἐκπορεύονται αἱ ὑδρεύόμεναι. ¹²καὶ εἶπεν Κύριε ὁ θεὸς τοῦ κυρίου μου Ἀβραάμ, εὐδόωσον ἐναντίον ἐμοῦ σήμερον καὶ ποιήσον ἔλεος μετὰ τοῦ κυρίου μου Ἀβραάμ. ¹³ἰδοὺ ἐγὼ ἔστηκα ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος, αἱ δὲ θυγατέρες τῶν οἰκούντων τὴν πόλιν ἐκπορεύονται ἀντλησαι ὕδωρ, ¹⁴καὶ ἔσται ἡ παρθένος, ἣ ἂν ἐγὼ εἶπω Ἐπίκλινον τὴν ὑδρίαν σου, ἵνα πίω, καὶ εἶπη μοι Πίε, καὶ τὰς καμήλους σου ποτιῶ, ἕως ἂν παύσωνται πίνουσαι, ταύτην ἡτοίμασας τῷ παιδί σου Ἰσαάκ, καὶ ἐν τούτῳ γνώσομαι ὅτι ἐποίησας ἔλεος τῷ κυρίῳ μου Ἀβραάμ. ¹⁵καὶ ἐγένετο πρὸ τοῦ αὐτὸν συντελέσαι λαλοῦντα ἐν τῇ διανοίᾳ, καὶ ἰδοὺ Ῥεβέκκα ἐξεπορεύετο, ἡ τεχθεῖσα Βαθουήλ, υἱῷ Μελχᾶς τῆς γυναικὸς Ναχώρ, ἀδελφοῦ δὲ Ἀβραάμ, ἔχουσα τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τῶν ὤμων. ¹⁶ἡ δὲ παρθένος ἦν καλὴ τῇ ὄψει σφόδρα· παρθένος ἦν, ἀνὴρ οὐκ ἔγνω αὐτήν. καταβάσα δὲ ἐπὶ τὴν πηγὴν ἐπλησεν τὴν ὑδρίαν καὶ ἀνέβη. ¹⁷ἐπέδραμεν δὲ ὁ παῖς εἰς συνάντησιν αὐτῇ καὶ εἶπεν Πότισόν με μικρὸν ὕδωρ ἐκ τῆς ὑδρίας σου. ¹⁸ἡ δὲ εἶπεν Πίε, κύριε. καὶ ἔσπευσεν καὶ καθεῖλεν τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τὸν βραχίονα αὐτῆς καὶ ἐπότισεν αὐτόν, ⁽¹⁹⁾ἕως ἐπαύσατο πίνων. ¹⁹καὶ εἶπεν Καὶ ταῖς καμήλοις σου ὑδρεύσομαι, ἕως ἂν πᾶσαι πίωσιν. ²⁰καὶ ἔσπευσεν καὶ ἐξεκένωσεν τὴν ὑδρίαν εἰς τὸ ποτιστήριον καὶ ἔδραμεν ἔτι ἐπὶ τὸ φρέαρ ἀντλησαι καὶ ὑδρεύσατο πάσαις ταῖς καμήλοις. ²¹ὁ δὲ ἄνθρωπος κατεμάνθανεν αὐτήν, καὶ παρεσιώπα τοῦ γνῶναι εἰ εὐδόωκεν κύριος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἢ οὐ. ²²ἐγένετο δὲ ἥνικα ἐπαύσαντο πᾶσαι αἱ κάμηλοι πίνουσαι, ἔλαβεν ὁ ἄνθρωπος ἐνώτια χρυσᾶ ἀνὰ δραχμὴν ὀλκῆς καὶ δύο ψέλια ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτῆς, δέκα χρυσῶν ὀλκῆ αὐτῶν. ²³καὶ ἐπηρώτησεν αὐτήν καὶ εἶπεν Θυγάτηρ τίνοσ εἶ; ἀνάγγειλόν μοι· εἰ ἔστιν παρὰ τῷ πατρί σου τόπος ἡμῖν καταλύσαι; ²⁴καὶ εἶπεν αὐτῷ Θυγάτηρ Βαθουήλ εἰμι ἐγὼ τοῦ Μελχᾶς, ὃν ἔτεκεν τῷ Ναχώρ. ²⁵καὶ εἶπεν αὐτῷ Καὶ ἄχυρα καὶ χορτάσματα πολλὰ παρ' ἡμῖν καὶ τόπος τοῦ καταλύσαι. ²⁶καὶ εὐδοκήσας ὁ ἄνθρωπος προσεκύνησεν κυρίῳ ⁽²⁷⁾καὶ εἶπεν ²⁷Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ κυρίου μου Ἀβραάμ, ὃς οὐκ ἐγκατέλιπεν τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ καὶ τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τοῦ κυρίου μου· ἐμὲ εὐδόωκεν κύριος εἰς οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ κυρίου μου.

²⁸Καὶ δραμοῦσα ἡ παῖς ἀπήγγειλεν εἰς τὸν οἶκον τῆς μητρὸς αὐτῆς κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα. ²⁹τῇ δὲ Ῥεβέκκα ἀδελφὸς ἦν, ᾧ ὄνομα Λαβάν· καὶ ἔδραμεν Λαβάν πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἔξω ἐπὶ τὴν πηγὴν. ³⁰καὶ ἐγένετο ἥνικα εἶδεν τὰ ἐνώτια καὶ τὰ ψέλια ἐπὶ τὰς χεῖρας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ, καὶ ὅτε ἤκουσεν τὰ ῥήματα Ῥεβέκκας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ λεγούσης Οὕτως λελάληκέν μοι ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἦλθεν πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἐστηκότος αὐτοῦ ἐπὶ τῶν καμήλων ἐπὶ τῆς πηγῆς, ³¹καὶ εἶπεν αὐτῷ Δεῦρο εἴσελθε· εὐλογητὸς κύριος· ἵνα τί ἔστηκας ἔξω; ἐγὼ δὲ ἡτοίμακα τὴν οἰκίαν καὶ τόπον ταῖς καμήλοις. ³²εἰσῆλθεν δὲ ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ἀπέσαξεν τὰς καμήλους. καὶ ἔδωκεν ἄχυρα καὶ χορτάσματα ταῖς καμήλοις, καὶ ὕδωρ νίψασθαι τοῖς ποσὶν αὐτοῦ καὶ τοῖς ποσὶν τῶν ἀνδρῶν τῶν μετ' αὐτοῦ. ³³καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς ἄρτους φαγεῖν. καὶ εἶπεν Οὐ μὴ φάγω ἕως τοῦ λαλήσαί με τὰ ῥήματά μου. καὶ εἶπαν Λάλησον.

³⁴Καὶ εἶπεν Παῖς Ἀβραάμ ἐγὼ εἰμι. ³⁵κύριος δὲ εὐλόγησεν τὸν κύριόν μου σφόδρα, καὶ ὑψώθη· καὶ ἔδωκεν αὐτῷ πρόβατα καὶ μόσχους καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ παῖδας καὶ παιδίσκας, καμήλους καὶ ὄνους. ³⁶καὶ ἔτεκεν Σάρρα ἡ γυνὴ τοῦ κυρίου μου υἱὸν ἓνα τῷ κυρίῳ μου μετὰ τὸ γηρᾶσαι αὐτόν, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὅσα ἦν αὐτῷ. ³⁷καὶ ὠρκισέν με ὁ κύριός μου λέγων Οὐ λήμψη γυναικὶα τῷ υἱῷ μου ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν Χανααναίων, ἐν οἷς ἐγὼ παροικῶ ἐν τῇ γῆ αὐτῶν, ³⁸ἀλλ' ἡ εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς μου πορεύσῃ καὶ εἰς τὴν φυλὴν μου καὶ λήμψη γυναικὶα τῷ υἱῷ μου ἐκεῖθεν. ³⁹εἶπα δὲ τῷ κυρίῳ μου Μήποτε οὐ πορεύσεται ἡ γυνὴ μετ' ἐμοῦ. ⁴⁰καὶ εἶπέν μοι Κύριος, ᾧ εὐηρέστησα ἐναντίον αὐτοῦ, αὐτὸς ἀποστελεῖ τὸν ἄγγελον αὐτοῦ μετὰ σοῦ καὶ εὐδοώσει τὴν ὁδόν σου, καὶ λήμψη γυναικὶα τῷ υἱῷ μου ἐκ τῆς φυλῆς μου καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς μου. ⁴¹τότε ἀθῶος ἔση ἀπὸ τῆς ἀρχῆς μου· ἥνικα γὰρ εἰς τὴν ἐμὴν φυλὴν καὶ μὴ σοὶ δῶσιν, καὶ ἔση ἀθῶος ἀπὸ τοῦ ὀρκισμοῦ μου. ⁴²καὶ ἐλθὼν σήμερον ἐπὶ τὴν πηγὴν εἶπα Κύριε ὁ θεὸς τοῦ κυρίου μου Ἀβραάμ, εἰ σὺ εὐδοοῖς

τὴν ὁδὸν μου, ἣν νῦν ἐγὼ πορεύομαι ἐπ’ αὐτήν, ⁴³ἰδοὺ ἐγὼ ἐφέστηκα ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος, αἱ δὲ θυγατέρες τῶν ἀνθρώπων τῆς πόλεως ἐξελεύσονται ὑδρεύσασθαι ὕδωρ, καὶ ἔσται ἡ παρθένος, ἣ ἂν ἐγὼ εἶπω Πότισόν με μικρὸν ὕδωρ ἐκ τῆς ὑδρίας σου, ⁴⁴καὶ εἶπη μοι Καὶ σὺ πίε, καὶ ταῖς καμήλοις σου ὑδρεύσομαι, αὕτη ἡ γυνή, ἣν ἠτοίμασεν κύριος τῷ ἑαυτοῦ θεράποντι Ἰσαάκ, καὶ ἐν τούτῳ γινώσκωμαι ὅτι πεποίηκας ἔλεος τῷ κυρίῳ μου Ἀβραάμ. ⁴⁵καὶ ἐγένετο πρὸ τοῦ συντελέσαι με λαλοῦντα ἐν τῇ διανοίᾳ εὐθὺς Ῥεβέκκα ἐξεπορεύετο ἔχουσα τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τῶν ὄμων, καὶ κατέβη ἐπὶ τὴν πηγὴν καὶ ὑδρεύσατο. εἶπα δὲ αὐτῇ Πότισόν με. ⁴⁶καὶ σπεύσασα καθεῖλεν τὴν ὑδρίαν ἀφ’ ἑαυτῆς καὶ εἶπεν Πίε σύ, καὶ τὰς καμήλους σου ποτιῶ. καὶ ἔπιον, καὶ τὰς καμήλους μου ἐπότισεν. ⁴⁷καὶ ἠρώτησα αὐτήν καὶ εἶπα Τίνος εἶ θυγάτηρ; ἡ δὲ ἔφη Θυγάτηρ Βαθουήλ εἰμι τοῦ υἱοῦ Ναχώρ, ὃν ἔτεκεν αὐτῷ Μελχὰ. καὶ περιέθηκα αὐτῇ τὰ ἐνώτια καὶ τὰ ψέλια περὶ τὰς χεῖρας αὐτῆς. ⁴⁸καὶ εὐδοκήσας προσεκύνησα κυρίῳ, καὶ εὐλόγησα κύριον τὸν θεὸν τοῦ κυρίου μου Ἀβραάμ, ὃς εὐλόγησέν μοι ἐν ὁδῷ ἀληθείας λαβεῖν τὴν θυγατέρα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ κυρίου μου τῷ υἱῷ αὐτοῦ. ⁴⁹εἰ οὖν ποιεῖτε ὑμεῖς ἔλεος καὶ δικαιοσύνην πρὸς τὸν κύριόν μου, ἀπαγγεῖλάτε μοι, εἰ δὲ μή, ἀπαγγεῖλάτε μοι, ἵνα ἐπιστρέψω εἰς δεξιὰν ἢ εἰς ἀριστεράν.

⁵⁰Ἀποκριθεὶς δὲ Λαβὰν καὶ Βαθουήλ εἶπαν Παρὰ κυρίου ἐξῆλθεν τὸ πρόσταγμα τοῦτο· οὐ δυνησόμεθα οὖν σοι ἀντειπεῖν κακὸν καλῷ. ⁵¹ἰδοὺ Ῥεβέκκα ἐνώπιόν σου· λαβὼν ἀπότρεχε, καὶ ἔστω γυνὴ τῷ υἱῷ τοῦ κυρίου σου, καθὰ ἐλάλησεν κύριος. ⁵²ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἀκούσαι τὸν παῖδα τὸν Ἀβραάμ τῶν ῥημάτων αὐτῶν προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν κυρίῳ. ⁵³καὶ ἐξενέγκας ὁ παῖς σκευὴ ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ καὶ ἱματισμὸν ἔδωκεν Ῥεβέκκα καὶ δῶρα ἔδωκεν τῷ ἀδελφῷ αὐτῆς καὶ τῇ μητρὶ. ⁵⁴καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον, αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ’ αὐτοῦ ὄντες, καὶ ἐκοιμήθησαν.

Καὶ ἀναστὰς πρῶτ’ εἶπεν Ἐκπέμψατέ με, ἵνα ἀπέλθω πρὸς τὸν κύριόν μου. ⁵⁵εἶπαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆς καὶ ἡ μήτηρ Μεινάτω ἡ παρθένος μεθ’ ἡμῶν ἡμέρας ὥσει δέκα, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπελεύσεται. ⁵⁶ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς Μὴ κατέχετε με, καὶ κύριος εὐλόγησεν τὴν ὁδὸν μου· ἐκπέμψατέ με, ἵνα ἀπέλθω πρὸς τὸν κύριόν μου. ⁵⁷οἱ δὲ εἶπαν Καλέσωμεν τὴν παῖδα καὶ ἐρωτήσωμεν τὸ στόμα αὐτῆς. ⁵⁸καὶ ἐκάλεσαν Ῥεβέκκαν καὶ εἶπαν αὐτῇ Πορεύση μετὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; ἡ δὲ εἶπεν Πορεύσομαι. ⁵⁹καὶ ἐξέπεμψαν Ῥεβέκκαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῆς, καὶ τὸν παῖδα τὸν Ἀβραάμ καὶ τοὺς μετ’ αὐτοῦ. ⁶⁰καὶ εὐλόγησαν Ῥεβέκκαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν καὶ εἶπαν αὐτῇ Ἀδελφὴ ἡμῶν εἰ-γίνου εἰς χιλιάδας μυριάδων, καὶ κληρονομησάτω τὸ σπέρμα σου τὰς πόλεις τῶν ὑπεναντίων. ⁶¹ἀναστὰσα δὲ Ῥεβέκκα καὶ αἱ ἄβραι αὐτῆς ἐπέβησαν ἐπὶ τὰς καμήλους, καὶ ἐπορεύθησαν μετὰ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἀναλαβὼν ὁ παῖς τὴν Ῥεβέκκαν ἀπῆλθεν. ⁶²Ἰσαὰκ δὲ ἐπορεύετο διὰ τῆς ἐρήμου κατὰ τὸ φρέαρ τῆς ὁράσεως· αὐτὸς δὲ κατῴκει ἐν τῇ γῇ τῇ πρὸς λίβα. ⁶³καὶ ἐξῆλθεν Ἰσαὰκ ἀδολεσχήσαι εἰς τὸ πεδίον τὸ πρὸς δείλης καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδεν καμήλους ἐρχομένας. ⁶⁴καὶ ἀναβλέψασα Ῥεβέκκα τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδεν τὸν Ἰσαὰκ καὶ κατεπήδησεν ἀπὸ τῆς καμήλου ⁶⁵καὶ εἶπεν τῷ παιδί Τίς ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὁ πορευόμενος ἐν τῷ πεδίῳ εἰς συνάντησιν ἡμῖν; εἶπεν δὲ ὁ παῖς Οὗτός ἐστιν ὁ κύριός μου. ἡ δὲ λαβοῦσα τὸ θέριστρον περιεβάλετο. ⁶⁶καὶ διηγήσατο ὁ παῖς τῷ Ἰσαὰκ πάντα τὰ ῥήματα, ἃ ἐποίησεν. ⁶⁷εἰσῆλθεν δὲ Ἰσαὰκ εἰς τὸν οἶκον τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν τὴν Ῥεβέκκαν, καὶ ἐγένετο αὐτοῦ γυνή, καὶ ἠγάπησεν αὐτήν· καὶ παρεκλήθη Ἰσαὰκ περὶ Σάρρας τῆς μητρὸς αὐτοῦ.

LXX Numbers, Chs 23–24

23

¹καὶ εἶπεν Βαλαὰμ τῷ Βαλάκ Οἰκοδόμησόν μοι ἐνταῦθα ἑπτὰ βωμοὺς καὶ ἐτοίμασόν μοι ἐνταῦθα ἑπτὰ μόσχους καὶ ἑπτὰ κριοὺς. ²καὶ ἐποίησεν Βαλάκ ὃν τρόπον εἶπεν αὐτῷ

Βαλαάμ, καὶ ἀνήνεγκεν μόσχον καὶ κριὸν ἐπὶ τὸν βωμόν. ³καὶ εἶπεν Βαλαάμ πρὸς Βαλάκ Παράστηθι ἐπὶ τῆς θυσίας σου, καὶ πορεύσομαι, εἴ μοι φανεῖται ὁ θεὸς ἐν συναντήσῃ, καὶ ῥῆμα, ὃ ἂν μοι δείξῃ, ἀναγγελῶ σοι. καὶ παρέστη Βαλάκ ἐπὶ τῆς θυσίας αὐτοῦ, καὶ Βαλαάμ ἐπορεύθη ἐπερωτῆσαι τὸν θεὸν καὶ ἐπορεύθη εὐθεῖαν. ⁴καὶ ἐφάνη ὁ θεὸς τῷ Βαλαάμ, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν Βαλαάμ Τοὺς ἑπτὰ βωμοὺς ἠτοίμασα καὶ ἀνεβίβασα μόσχον καὶ κριὸν ἐπὶ τὸν βωμόν. ⁵καὶ ἐνέβαλεν ὁ θεὸς ῥῆμα εἰς τὸ στόμα Βαλαάμ, καὶ εἶπεν Ἐπιστραφεὶς πρὸς Βαλάκ οὕτως λαλήσεις. ⁶καὶ ἀπεστράφη πρὸς αὐτόν, καὶ ὅδε ἐφειστήκει ἐπὶ τῶν ὀλοκαυτωμάτων αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες Μωάβ μετ' αὐτοῦ. ⁷καὶ ἐγενήθη πνεῦμα θεοῦ ἐπ' αὐτῷ, ⁷καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ εἶπεν

Ἐκ Μεσοποταμίας μετεπέμψατό με Βαλάκ,
βασιλεὺς Μωάβ ἐξ ὀρέων ἀπ' ἀνατολῶν λέγων
Δεῦρο ἄρασαί μοι τὸν Ἰακώβ,
καὶ δεῦρο ἐπικατάρασαί μοι τὸν Ἰσραήλ.

⁸τί ἄρασομαι ὃν μὴ ἄραται κύριος,
ἢ τί καταράσομαι ὃν μὴ καταράται ὁ θεός;

⁹ὅτι ἀπὸ κορυφῆς ὀρέων ὄψομαι αὐτόν,
καὶ ἀπὸ βουνῶν προσνοήσω αὐτόν.

ἰδοὺ λαὸς μόνος κατοικήσει,
καὶ ἐν ἔθνεσιν οὐ συλλογισθήσεται.

¹⁰τίς ἐξηκριβάσατο τὸ σπέρμα Ἰακώβ,
καὶ τίς ἐξαριθμήσεται δῆμους Ἰσραήλ;
ἀποθάνοι ἢ ψυχὴ μου ἐν ψυχαῖς δικαίων,
καὶ γένοιτο τὸ σπέρμα μου ὡς τὸ σπέρμα τούτων.

¹¹καὶ εἶπεν Βαλάκ πρὸς Βαλαάμ Τί πεποίηκάς μοι; εἰς κατάρασιν
ἐχθρῶν μου κέκληκά σε, καὶ ἰδοὺ εὐλόγηκας εὐλογίαν. ¹²καὶ εἶπεν Βαλαάμ πρὸς Βαλάκ
Οὐχὶ ὅσα ἂν ἐμβάλῃ ὁ θεὸς εἰς τὸ στόμα μου, τοῦτο φυλάξω λαλήσαι;

¹³Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν Βαλάκ Δεῦρο ἔτι μετ' ἐμοῦ εἰς τόπον ἄλλον, ἐξ ὧν οὐκ ὄψῃ αὐτόν
ἐκεῖθεν, ἀλλ' ἢ μέρος τι αὐτοῦ ὄψῃ, πάντας δὲ οὐ μὴ ἴδῃς, καὶ κατάρασαί μοι αὐτόν
ἐκεῖθεν. ¹⁴καὶ παρέλαβεν αὐτόν εἰς ἀγροῦ σκοπιὰν ἐπὶ κορυφὴν λελαξευμένου, καὶ
ἠκοδόμησεν ἐκεῖ ἑπτὰ βωμοὺς καὶ ἀνεβίβασεν μόσχον καὶ κριὸν ἐπὶ τὸν βωμόν. ¹⁵καὶ εἶπεν
Βαλαάμ πρὸς Βαλάκ Παράστηθι ἐπὶ τῆς θυσίας σου, ἐγὼ δὲ πορεύσομαι ἐπερωτῆσαι τὸν
θεόν. ¹⁶καὶ συνήτησεν ὁ θεὸς τῷ Βαλαάμ καὶ ἐνέβαλεν ῥῆμα εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ εἶπεν
Ἀποστράφητι πρὸς Βαλάκ, καὶ τάδε λαλήσεις. ¹⁷καὶ ἀπεστράφη πρὸς αὐτόν, καὶ ὅδε
ἐφειστήκει ἐπὶ τῆς ὀλοκαυτώσεως αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες Μωάβ μετ' αὐτοῦ. καὶ
εἶπεν αὐτῷ Βαλάκ Τί ἐλάλησεν κύριος; ¹⁸καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ εἶπεν

Ἀνάστηθι, Βαλάκ, καὶ ἄκουε·
ἐνώτισαι μάργυς, υἱὸς Σεπφῶρ.

¹⁹οὐχ ὡς ἄνθρωπος ὁ θεὸς διαρτηθῆναι
οὐδὲ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἀπειληθῆναι·

αὐτὸς εἶπας οὐχὶ ποιήσει;
λαλήσει, καὶ οὐχὶ ἐμμενεῖ;

²⁰ἰδοὺ εὐλογεῖν παρείλημμαι·
εὐλογήσω καὶ οὐ μὴ ἀποστρέψω.

²¹οὐκ ἔσται μόχθος ἐν Ἰακώβ,
οὐδὲ ὀφθήσεται πόνος ἐν Ἰσραήλ·

κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ,
τὰ ἔνδοξα ἀρχόντων ἐν αὐτῷ.

²²θεὸς ὁ ἐξαγαγὼν αὐτοὺς ἐξ Αἰγύπτου·
ὡς δόξα μονοκέρωτος αὐτῷ.

²³οὐ γάρ ἐστιν οἰωνισμὸς ἐν Ἰακώβ,
οὐδὲ μαντεία ἐν Ἰσραήλ·
κατὰ καιρὸν ῥηθήσεται Ἰακώβ καὶ τῷ Ἰσραήλ,
τί ἐπιτελέσει ὁ θεός.

²⁴ἰδοὺ λαὸς ὡς σκύμνος ἀναστήσεται,
καὶ ὡς λέων γαυρωθήσεται·
οὐ κοιμηθήσεται, ἕως ἂν φάγη θήραν,
καὶ αἷμα τραυματιῶν πίεται.

²⁵καὶ εἶπεν Βαλὰκ πρὸς Βαλαάμ Οὔτε κατάραις καταράση μοι αὐτόν, οὔτε εὐλογῶν μὴ
εὐλογήσης αὐτόν. ²⁶καὶ ἀποκριθεὶς Βαλαάμ εἶπεν τῷ Βαλὰκ Οὐκ ἐλάλησά σοι λέγων Τὸ
ῥῆμα, ὃ ἂν λαλήσῃ ὁ θεός, τοῦτο ποιήσω;

²⁷Καὶ εἶπεν Βαλὰκ πρὸς Βαλαάμ Δεῦρο παραλάβω σε εἰς τόπον ἄλλον, εἰ ἄρέσει τῷ θεῷ καὶ
κατάρασαί μοι αὐτόν ἐκεῖθεν. ²⁸καὶ παρέλαβεν Βαλὰκ τὸν Βαλαάμ ἐπὶ κορυφὴν τοῦ
Φογῶρ, τὸ παρατεῖνον εἰς τὴν ἔρημον. ²⁹καὶ εἶπεν Βαλαάμ πρὸς Βαλὰκ Οἰκοδόμησόν μοι
ᾧδε ἑπτὰ βωμούς, καὶ ἐτοίμασόν μοι ᾧδε ἑπτὰ μόσχους καὶ ἑπτὰ κριούς. ³⁰καὶ ἐποίησεν
Βαλὰκ καθάπερ εἶπεν αὐτῷ Βαλαάμ, καὶ ἀνήνεγκεν μόσχον καὶ κριὸν ἐπὶ τὸν βωμόν.

24

¹Καὶ ἰδὼν Βαλαάμ ὅτι καλὸν ἐστὶν ἔναντι κυρίου εὐλογεῖν τὸν Ἰσραήλ, οὐκ ἐπορεύθη κατὰ
τὸ εἰωθὸς εἰς συνάντησιν τοῖς οἰωνοῖς καὶ ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν ἔρημον.
²καὶ ἐξάρας Βαλαάμ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καθορᾶ τὸν Ἰσραήλ ἐστρατοπεδευκότα κατὰ
φυλάς. καὶ ἐγένετο πνεῦμα θεοῦ ἐν αὐτῷ, ³καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ εἶπεν

Φησὶν Βαλαάμ υἱὸς Βεῶρ,
φησὶν ὁ ἄνθρωπος ὁ ἀληθινῶς ὀρῶν,
⁴φησὶν ἀκούων λόγια θεοῦ,
ὅστις ὄρασιν θεοῦ εἶδεν
ἐν ὕπνῳ, ἀποκεκαλυμμένοι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ

⁵Ὡς καλοὶ σου οἱ οἴκοι, Ἰακώβ,
αἱ σκηναὶ σου, Ἰσραήλ·

⁶ὡσεὶ νάπαι σκιάζουσαι,
καὶ ὡσεὶ παράδεισοι ἐπὶ ποταμῶν,
καὶ ὡσεὶ σκηναί, ἃς ἔπηξεν κύριος,
ὡσεὶ κέδροι παρ' ὕδατα.

⁷ἐξελεύσεται ἄνθρωπος ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ,
καὶ κυριεύσει ἐθνῶν πολλῶν,
καὶ ὑψωθήσεται ἡ Γὼγ βασιλεία αὐτοῦ,
καὶ ἀυξήθησεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ.

⁸θεὸς ᾠδήγησεν αὐτόν ἐξ Αἰγύπτου,
ὡς δόξα μονοκέρωτος αὐτῷ·
ἔδεται ἔθνη ἐχθρῶν αὐτοῦ,
καὶ τὰ πάχη αὐτῶν ἐκμυελιεῖ,
καὶ ταῖς βολίσιν αὐτοῦ κατατοξεύσει ἐχθρόν.

⁹κατακλιθεὶς ἀνεπαύσατο ὡς λέων καὶ ὡς σκύμνος·
τίς ἀναστήσει αὐτόν;
οἱ εὐλογούντές σε εὐλόγηνται,
καὶ οἱ καταρώμενοί σε κεκατήρηνται.

¹⁰καὶ ἐθυμώθη Βαλὰκ ἐπὶ Βαλαάμ, καὶ συνεκρότησεν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, καὶ εἶπεν Βαλὰκ πρὸς Βαλαάμ Καταρᾶσθαι τὸν ἐχθρόν μου κέκληκά σε, καὶ ἰδοὺ εὐλογῶν εὐλόγησας τρίτον τοῦτο· ¹¹νῦν οὖν φεῦγε εἰς τὸν τόπον σου· εἶπα Τιμήσω σε, καὶ νῦν ἐστέρησέν σε κύριος τῆς δόξης· ¹²καὶ εἶπεν Βαλαάμ πρὸς Βαλὰκ Οὐχὶ καὶ τοῖς ἀγγέλοις σου, οὓς ἀπέστειλας πρὸς με, ἐλάλησα λέγων ¹³Ἐάν μοι δῶ Βαλὰκ πλήρη τὸν οἶκον αὐτοῦ ἀργυρίου καὶ χρυσίου, οὐ δύνησομαι παραβῆναι τὸ ῥῆμα κυρίου ποιῆσαι αὐτὸ πονηρὸν ἢ καλὸν παρ' ἐμαυτοῦ· ὅσα ἂν εἴπη ὁ θεός, ταῦτα ἐρῶ· ¹⁴καὶ νῦν ἰδοὺ ἀποτρέχω εἰς τὸν τόπον μου· δεῦρο συμβουλεύσω σοι, τί ποιήσει ὁ λαὸς οὗτος τὸν λαόν σου ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν· ¹⁵Καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ εἶπεν

Φησὶν Βαλαάμ υἱὸς Βεῶρ,
φησὶν ὁ ἄνθρωπος ὁ ἀληθινῶς ὀρῶν,
¹⁶ἀκούων λόγια θεοῦ,
ἐπιστάμενος ἐπιστήμην παρὰ ὑψίστου,
καὶ ὄρασιν θεοῦ ἰδὼν,
ἐν ὕπνῳ, ἀποκεκαλυμμένοι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ·

¹⁷Δεῖξω αὐτῷ, καὶ οὐχὶ νῦν·
μακαρίζω, καὶ οὐκ ἐγγίξει·
ἀνατελεῖ ἄστρον ἐξ Ἰακώβ,
καὶ ἀναστήσεται ἄνθρωπος ἐξ Ἰσραήλ,
καὶ θραύσει τοὺς ἀρχηγοὺς Μωάβ,
καὶ προνομεύσει πάντας υἱοὺς Σήθ.

¹⁸καὶ ἔσται Ἐδὼμ κληρονομία,
καὶ ἔσται κληρονομία Ἡσαὺ ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ·
καὶ Ἰσραήλ ἐποίησεν ἐν ἰσχύι.

¹⁹καὶ ἐξεγεροθήσεται ἐξ Ἰακώβ,
καὶ ἀπολεῖ σφζόμενον ἐκ πόλεως.

²⁰καὶ ἰδὼν τὸν Ἀμαλήκ καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ εἶπεν
Ἀρχὴ ἐθνῶν Ἀμαλήκ,
καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν ἀπολεῖται.

²¹καὶ ἰδὼν τὸν Καιναῖον καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ εἶπεν
Ἰσχυρὰ ἡ κατοικία σου·

καὶ ἐὰν θῆς ἐν πέτρᾳ τὴν νοσσιάν σου,
²²καὶ ἐὰν γένηται τῷ Βεῶρ νοσσιὰ πανουργίας,
Ἀσσύριοί σε αἰχμαλωτεύσουσιν.

²³καὶ ἰδὼν τὸν Ὠγ καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ εἶπεν
Ὠ ὦ, τίς ζήσεται, ὅταν θῆ ταῦτα ὁ θεός;

²⁴καὶ ἐξελεύσεται ἐκ χειρὸς Κιτταίων,
καὶ κακώσουσιν Ἀσσοὺρ, καὶ κακώσουσιν Ἑβραίους,
καὶ αὐτοὶ ὁμοθυμαδὸν ἀπολοῦνται.

²⁵καὶ ἀναστὰς Βαλαάμ ἀπῆλθεν ἀποστραφεὶς εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ, καὶ Βαλὰκ ἀπῆλθεν πρὸς ἑαυτόν.

33

¹Καὶ οὗτοι σταθμοὶ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, ὡς ἐξῆλθον ἐκ γῆς Αἰγύπτου σὺν δυνάμει αὐτῶν ἐν χειρὶ Μωυσῆ καὶ Ἀαρών· ²καὶ ἔγραψεν Μωυσῆς τὰς ἀπάρσεις αὐτῶν καὶ τοὺς σταθμοὺς αὐτῶν διὰ ῥήματος κυρίου, καὶ οὗτοι σταθμοὶ τῆς πορείας αὐτῶν· ³ἀπῆραν ἐκ Ῥαμεσσή τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου· τῇ ἐπαύριον τοῦ πάσχα ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ ἐν χειρὶ ὑψηλῇ ἐναντίον πάντων τῶν Αἰγυπτίων, ⁴καὶ οἱ Αἰγύπτιοι

ἔθαπτον ἐξ αὐτῶν τοὺς τεθνηκότας πάντας, οὓς ἐπάταξεν κύριος, πᾶν πρωτότοκον ἐν γῆ Αἰγύπτῳ, καὶ ἐν τοῖς θεοῖς αὐτῶν ἐποίησεν τὴν ἐκδίκησιν κύριος. ⁵καὶ ἀπάραντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐκ Ῥαμεσσή παρενέβαλον εἰς Σοκχώθ. ⁶καὶ ἀπήραν ἐκ Σοκχώθ καὶ παρενέβαλον εἰς Βουθάν, ὃ ἐστὶν μέρος τι τῆς ἐρήμου. ⁷καὶ ἀπήραν ἐκ Βουθάν καὶ παρενέβαλον ἐπὶ στόμα Ἐϊρώθ, ὃ ἐστὶν ἀπέναντι Βεελσεπφών, καὶ παρενέβαλον ἀπέναντι Μαγδώλου. ⁸καὶ ἀπήραν ἀπέναντι Ἐϊρώθ καὶ διέβησαν μέσον τῆς θαλάσσης εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν διὰ τῆς ἐρήμου αὐτοὶ καὶ παρενέβαλον ἐν Πικρίαῖς. ⁹καὶ ἀπήραν ἐκ Πικριῶν καὶ ἦλθον εἰς Αἰλίμ· καὶ ἐν Αἰλίμ δώδεκα πηγαὶ ὑδάτων καὶ ἑβδομήκοντα στελέχη φοινίκων, καὶ παρενέβαλον ἐκεῖ παρὰ τὸ ὕδωρ. ¹⁰καὶ ἀπήραν ἐξ Αἰλίμ καὶ παρενέβαλον ἐπὶ θάλασσαν ἐρυθράν. ¹¹καὶ ἀπήραν ἀπὸ θαλάσσης ἐρυθρᾶς καὶ παρενέβαλον εἰς τὴν ἔρημον Σίν. ¹²καὶ ἀπήραν ἐκ τῆς ἐρήμου Σίν καὶ παρενέβαλον εἰς Ῥαφακά. ¹³καὶ ἀπήραν ἐκ Ῥαφακά καὶ παρενέβαλον ἐν Αἰλοῦς. ¹⁴καὶ ἀπήραν ἐξ Αἰλοῦς καὶ παρενέβαλον ἐν Ῥαφιδίν, καὶ οὐκ ἦν ὕδωρ τῷ λαῷ πιεῖν ἐκεῖ. ¹⁵καὶ ἀπήραν ἐκ Ῥαφιδίν καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινά. ¹⁶καὶ ἀπήραν ἐκ τῆς ἐρήμου Σινά καὶ παρενέβαλον ἐν Μνήμασιν τῆς ἐπιθυμίας. ¹⁷καὶ ἀπήραν ἐκ Μνημάτων τῆς ἐπιθυμίας καὶ παρενέβαλον ἐν Ἀσηρώθ. ¹⁸καὶ ἀπήραν ἐξ Ἀσηρώθ καὶ παρενέβαλον ἐν Ῥαθαμά. ¹⁹καὶ ἀπήραν ἐκ Ῥαθαμά καὶ παρενέβαλον ἐν Ῥεμμὼν Φάρες. ²⁰καὶ ἀπήραν ἐκ Ῥεμμὼν Φάρες καὶ παρενέβαλον ἐν Λεβωνά. ²¹καὶ ἀπήραν ἐκ Λεβωνά καὶ παρενέβαλον εἰς Δεσσά. ²²καὶ ἀπήραν ἐκ Δεσσά καὶ παρενέβαλον εἰς Μακελάθ. ²³καὶ ἀπήραν ἐκ Μακελάθ καὶ παρενέβαλον εἰς Σάφαρ. ²⁴καὶ ἀπήραν ἐκ Σάφαρ καὶ παρενέβαλον εἰς Χαραδάθ. ²⁵καὶ ἀπήραν ἐκ Χαραδάθ καὶ παρενέβαλον εἰς Μακηλώθ. ²⁶καὶ ἀπήραν ἐκ Μακηλώθ καὶ παρενέβαλον εἰς Κατάαθ. ²⁷καὶ ἀπήραν ἐκ Κατάαθ καὶ παρενέβαλον εἰς Τάραθ. ²⁸καὶ ἀπήραν ἐκ Τάραθ καὶ παρενέβαλον εἰς Ματεκκά. ²⁹καὶ ἀπήραν ἐκ Ματεκκά καὶ παρενέβαλον εἰς Ἀσελμωνά. ³⁰καὶ ἀπήραν ἐκ Ἀσελμωνά καὶ παρενέβαλον εἰς Μασουρούθ. ³¹καὶ ἀπήραν ἐκ Μασουρούθ καὶ παρενέβαλον εἰς Βαναιακάν. ³²καὶ ἀπήραν ἐκ Βαναιακάν καὶ παρενέβαλον εἰς τὸ ὄρος Γαδγάδ. ³³καὶ ἀπήραν ἐκ τοῦ ὄρους Γαδγάδ καὶ παρενέβαλον εἰς Ἐτεβάθα. ³⁴καὶ ἀπήραν ἐξ Ἐτεβάθα καὶ παρενέβαλον εἰς Ἐβρωνά. ³⁵καὶ ἀπήραν ἐξ Ἐβρωνά καὶ παρενέβαλον εἰς Γεσιῶν Γάβερ. ³⁶καὶ ἀπήραν ἐκ Γεσιῶν Γάβερ καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ ἐρήμῳ Σίν. καὶ ἀπήραν ἐκ τῆς ἐρήμου Σίν καὶ παρενέβαλον εἰς τὴν ἔρημον Φαράν, αὕτη ἐστὶν Καδής. ³⁷καὶ ἀπήραν ἐκ Καδής καὶ παρενέβαλον εἰς Ὠρ τὸ ὄρος πλησίον γῆς Ἐδώμ. ³⁸καὶ ἀνέβη Ἄαρὼν ὁ ἱερεὺς διὰ προστάγματος κυρίου καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ, ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ ἔτει τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ μίᾳ τοῦ μηνός. ³⁹καὶ Ἄαρὼν ἦν τριῶν καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἔτων, ὅτε ἀπέθνησκεν ἐν Ὠρ τῷ ὄρει. ⁴⁰καὶ ἀκούσας ὁ Χανανὶς βασιλεὺς Ἀράδ, καὶ οὗτος κατόκει ἐν γῆ Χανάαν, ὅτε εἰσεπορεύοντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ. ⁴¹καὶ ἀπήραν ἐξ Ὠρ τοῦ ὄρους καὶ παρενέβαλον εἰς Σελμωνά. ⁴²καὶ ἀπήραν ἐκ Σελμωνά καὶ παρενέβαλον εἰς Φινώ. ⁴³καὶ ἀπήραν ἐκ Φινώ καὶ παρενέβαλον εἰς Ὠβώθ. ⁴⁴καὶ ἀπήραν ἐξ Ὠβώθ καὶ παρενέβαλον ἐν Γαὶ ἐν τῷ πέραν ἐπὶ τῶν ὀρίων Μωάβ. ⁴⁵καὶ ἀπήραν ἐκ Γαὶ καὶ παρενέβαλον εἰς Δαιβὼν Γὰδ. ⁴⁶καὶ ἀπήραν ἐκ Δαιβὼν Γὰδ καὶ παρενέβαλον ἐν Γελμὼν Δεβλαθάιμ. ⁴⁷καὶ ἀπήραν ἐκ Γελμὼν Δεβλαθάιμ καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ Ἄβαριμ ἀπέναντι Ναβαύ. ⁴⁸καὶ ἀπήραν ἀπὸ ὀρέων Ἄβαριμ καὶ παρενέβαλον ἐπὶ δυσμῶν Μωάβ ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου κατὰ Ἰεριχώ, ⁴⁹καὶ παρενέβαλον παρὰ τὸν Ἰορδάνην ἀνὰ μέσον Αἰσιμῶθ ἕως Βελσαττιμ κατὰ δυσμὰς Μωάβ.

⁵⁰Καὶ ἐλάλησεν κύριος πρὸς Μωυσῆν ἐπὶ δυσμῶν Μωάβ παρὰ τὸν Ἰορδάνην κατὰ Ἰεριχὼ λέγων ⁵¹Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν Ἰορδάνην εἰς γῆν Χανάαν, ⁵²καὶ ἀπολεῖτε πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ γῇ πρὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἐξαρεῖτε τὰς σκοπιάς αὐτῶν καὶ πάντα τὰ εἶδωλα τὰ χωνευτὰ αὐτῶν ἀπολεῖτε αὐτά, καὶ πάσας τὰς στήλας αὐτῶν ἐξαρεῖτε, ⁵³καὶ ἀπολεῖτε πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν καὶ κατοικήσετε ἐν αὐτῇ· ὑμῖν γὰρ δέδωκα τὴν γῆν αὐτῶν ἐν κλήρῳ. ⁵⁴καὶ κατακληρονομήσετε τὴν γῆν αὐτῶν ἐν κλήρῳ κατὰ φυλάς ὑμῶν· τοῖς πλείοσιν πληθυνεῖτε τὴν κατάσχεσιν αὐτῶν καὶ τοῖς ἐλάττοσιν ἐλαττώσετε τὴν κατάσχεσιν αὐτῶν· εἰς ὃ ἂν

ἐξέλθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ, αὐτοῦ ἔσται· κατὰ φυλὰς πατριῶν ὑμῶν κληρονομήσετε. ⁵⁵ἐὰν δὲ μὴ ἀπολέσητε τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἔσται οὐς ἂν καταλίπητε ἐξ αὐτῶν, σκόλοπες ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν καὶ βολίδες ἐν ταῖς πλευραῖς ὑμῶν καὶ ἐχθρεύσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς, ἐφ' ἣν ὑμεῖς κατοικήσετε, ⁵⁶καὶ ἔσται καθότι διεγνώκειν ποιῆσαι αὐτούς, ποιήσω ὑμῖν.